

הוראות המשטרה			פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי
מספר: 05.03.01	תת-פרק: חקירות	פרק: עקרונות בעבודת המשטרה	
שם הוראת המשטרה: הטיפול בתלונה ובתיק חקירה			תאריך פרסום: 30/12/1994
			תאריך תחילה: 30/12/1994
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

5.03.01 - הטיפול בתלונה ובתיק חקירה

1. הטיפול בתלונות

א. דרכי קבלת התלונות, אופן הדיווח למתלונן, הטיפול בבקשות לסגירת תיקים ועררים, בעלי הסמכות לסגירת תיקים, סוג העבירה וסיבת הסגירה, הנחיות מיוחדות לגבי עבירות בעלות אופי מיוחד לאוכלוסיות מיוחדות, מוסדות ציבוריים ועובדיהם - יפורטו בפקודות המטא"ר.

ב. הטיפול בתלונה יסתיים באחת מן הדרכים הבאות:

(1) הבאת הנאשם לדין.

(2) סגירת תיק החקירה במשטרה ללא תביעה.

(3) גניזת תיק החקירה במשטרה ללא תביעה, לאחר שננקטו פעולות נוספות, כגון: אזהרת הצדדים, פיוס בין הצדדים וכיו"ב.

(4) השלטת סדר במקום וגניזת דו"ח הפעולה ללא טיפול נוסף.

ג. ההחלטה אם יש עניין לציבור בהבאת נאשם לדין תיקבע על פי מדיניות המשטרה ותוך התייחסות לתבחינים הבאים:

(1) חומרת העבירה

(2) החשוד

(3) קורבן העבירה

(4) אינטרסים של המדינה.

2. גניזה וסגירה של תיקי חקירה

א. בעבירות מסוג חטא ועוון

קציני משטרה בעלי תפקידים כמפורט בפקודת מטא"ר 14.01.01 - "הטיפול בתלונה ובתיק חקירה", מוסמכים לגנוז ולסגור תיקי חקירה בעבירות מסוג חטא ועוון מהעילות הבאות:

- (1) אין אשמה פלילית
- (2) חוסר ראיות
- (3) העברין לא נודע
- (4) מות החשוד או הנאשם
- (5) התיישנות העבירה
- (6) החשוד או הנאשם אינו בר עונשין
- (7) רשות אחרת מוסמכת לחקור
- (8) אין עניין לציבור.

ב. בעבירות מסוג פשע ובעבירות מסוג עוון שבסמכות הפרקליטות

- (1) בעבירות מסוג פשע ובעבירות מסוג עוון שבסמכות הפרקליטות, נתונה הסמכות לסגירת תיקי חקירה רק לפרקליט המחוז.
- (2) למרות האמור לעיל, מוסמכים קציני משטרה בעלי התפקידים כמפורט בפקודת מטא"ר 14.01.01, להשהות את החקירה בדרך של סגירת תיק חקירה מסוג פ"א מהעילה "העברין לא נודע", ולסגור תיק חקירה מסוג פ"א מהעילות "מות החשוד או הנאשם" ו"החשוד או הנאשם אינו בר-עונשין".

3. חובת הודעה לאזרח

א. בעלי הסמכות הרשאים להחליט שלא להוסיף לחקור בתלונה או שלא להעמיד לדין כמפורט בפקודת מטא"ר 14.01.01, חייבים לנמק את החלטתם ולהודיע לאזרח על ההחלטה ונימוקה, בהתאם לאמור בסעיף 2 לחוק לתיקון סדרי מינהל (החלטות והנמקות) תשי"ט - 1958.

ב. למרות האמור לעיל, פטור הקצין המוסמך מלנמק את ההחלטה כאשר:

- (1) הסמכות לטפל בתלונה אינה מפורשת בחוק.
 - (2) ההחלטה נובעת משיקול דעת.
 - (3) בגילוי הנימוקים להחלטה יש משום גילוי ידיעה סודית או פרטי חקירה.
- ג. הקצין המוסמך יודיע לאזרח כי הינו רשאי להגיש ערר בפני שר המשטרה תוך 30 יום, על סירוב המשטרה לנמק את ההחלטה שלא להוסיף לחקור או שלא להעמיד לדין.

4. הטיפול בתלונות על עבירות מסוג פשע

א. התקבלה תלונה על עבירה מסוג פשע, יפתח תיק חקירה והתלונה תיחקר עד תומה.

ב. על אף האמור לעיל, אם מסתבר, כבר בראשית החקירה, כי התלונה אינה מעלה אשמה פלילית או שאין עניין לציבור בניהול החקירה, רשאי ראש לשכת חקירות וכן ראש מדור להמליץ בפני פרקליט המחוז על סגירת התיק ללא חקירה נוספת.

5. סגירת תיקים

א. תיקי חקירה ייסגרו לפי העילות דלקמן:

(1) הרשעה – חיוב בדין לרבות הטלת עונש או צו מינהלי, צו החרמה, צו מבחן, צו אשפוז (החלטת בית המשפט שהנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין לפי הסעיף 6 (א) ו-6 (ב) לחוק הטיפול בחולי נפש), או החלטת שופט נוער לפי סעיף 18 לפקודת העבריינים הצעירים, 1937.

(2) זיכוי.

(3) אין אשמה פלילית.

(4) אי תביעה מחמת אד מאלה:

(א) חוסר הוכחות (זהותו של העברייין ידועה, אלא שאין ראיות מספיקות להבאתו לדין).

(ב) הנאשם אינו בר-עונשין (בשעת ביצוע העבירה היה הנאשם מתחת לגיל 12).

(ג) מות הנאשם.

(ד) התיישנות העבירה.

(ה) עיכוב הליכים על ידי היועץ המשפטי.

(ו) חוסר עניין לציבור.

(ז) העברייין לא נודע.

ב. דרכי קבלת התלונות, אופן הדיווח למתלונן, הטיפול בבקשות לסגירת תיקים ועררים, בעלי הסמכות לסגירת תיקים, סוג העבירה וסיבת הסגירה, הנחיות מיוחדות לגבי עבירות בעלות אופי מיוחד לאוכלוסיות מיוחדות, מוסדות ציבוריים ועובדיהם – יפורטו בפקודות המטא"ר.

6. הנמקת סירוב לטפל בתלונה

א. חובת הנפקה

יחידת משטרה או בעל תפקיד מסוים במשטרה, המסרבים לטפל בתלונה, חייבים להודיע לאזרח את הנימוקים לסירוב, זאת, בהתאם לאמור בסעיף 2 בחוק לתיקון סדרי מינהל (החלטות והנמקות) תשי"ט – 1958, ובמטרה לאפשר לאזרח לדעת את הסיבה לסירוב לטפל בבקשתו.

ב. פטור מחובת הנמקה

(1) הסמכות לטפל בתלונה אינה מפורשת בחוק.

(2) הסירוב נובע משיקול דעת.

(3) בגילוי נימוקי הסירוב יש משום גילוי ידיעה סודית או פרטי חקירה.

ג. זכות ערעור

האזרח רשאי לערער בפני שר המשטרה, תוך 30 יום, על כל החלטה שלא לגלות לו את נימוקי הסירוב.

ד. סמכויות

בעלי הסמכות להחליט על סירוב לגלות נימוקים, יפורטו בפקודות מטא"ר.